

GŁOS ZNAD PREGOŁY

Nr 7 (156) lipiec 2009

PISMO WSPÓLNOTY KULTURY POLSKIEJ W KALININGRADZIE
ukazuje się od XI 1995 r.

DNI WARMII I MAZUR W OBWODZIE KALININGRADZKIM i w ich ramach VIII Dni Kultury Polskiej

Kaliningrad-Sowietsk-Czerniachowsk-Oziersk 19-21.06.2009

Muzeum Kultury Ludowej i Towarzystwo „Ojcowizna” dzięki pozyskanym środkom z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie i we współpracy z Administracją Miasta Czerniachowska przygotowało Dni Warmii i Mazur oraz VIII Dni Kultury Polskiej w Czerniachowsku i Oziersku. W dwudniowej imprezie licznie udział wzięła Polonia z Kaliningradu, Bałtyjska, Ozierska i Czerniachowska oraz mieszkańcy Czerniachowska i okolic. Tegoroczne uroczystości odbywały się w ramach Dni Warmii i Mazur i poprzedziły je imprezy w Kaliningradzie i Sowietsku.

W Czerniachowsku w piątek 19 czerwca o godz. 20 rozpoczął się spektakl pt. „Topicha” w wykonaniu Elckiego Teatru Tańca i Elckiego Centrum Kultury, który Czerniachowska publiczność zakończyła owacjami.

Adam Sadura składa autografy wdzięczącej Szkole Artystycznej w Czerniachowsku.

W sobotę uroczystości rozpoczęły się programem artystycznym w Głównej Bibliotece w

od lewej stoją: A. Kwiatkowska i A. Sadura autorzy tłumaczeń pracownik Muzeum Kultury Ludowej M. Turuk, siedzą: A. Naumow, H. Faj, A. Lachowicz

Czerniachowsku przygotowanym przez członków Stowarzyszenia Polonijnego „Dom Polski” im. Fryderyka Chopina pt. „Od Krakowa do Warszawy” oraz zwidzeniem dziecięcej wystawy rysunkowej pt. „Bliscy sąsiedzi – lepsi przyjaciele”.

W Miejskim Domu Kultury w Czerniachowsku o godz. 16⁰⁰ dokonano oficjalnego rozpoczęcia Dni Warmii i Mazur w Obwodzie Kaliningradzkim i VIII Dni Kultury Polskiej, które zaszczylił swoją obecnością Maciej Płażyński Marszałek Senatu RP, Grzegorz Bochenek przedstawiciel z Ministerstwa Spraw Zagranicznych oraz Dariusz Kozłowski konsul RP z Kaliningradu, przedstawiciele władzy miasta i rejonu Czerniachowska. Wystąpił Mazurski Zespół Pieśni i Tańca „Elk”, który zaprezentował się w 7 tańcach i strojach polskich oraz po raz czwarty odbył się konkurs polskiej piosenki z udziałem 17 uczestników, których oceniało jury w składzie: starosta powiatu węgorzowskiego Halina Faj, pełnomocnik starosty ds. współpracy międzynarodowej Barbara Dawcewicz, wiceburmistrz Węgorzewa Andrzej Lachowicz, burmistrz Czernia-

chowska im. M. Teniszewoj w Czerniachowska dokonano otwarcia wystawy malarstwa Agnieszki Kwiatkowskiej i Adama Sadury pt. „Niebezpieczne miejsca”, wystawie towarzyszyła prezentacja multimedialna baletowo-muzyczno-filmowa w reżyserii Adama Sadury.

Następnie organizatorzy z Węgorzewa i goście pojechali do siedziby Domu Polskiego w Oziersku gdzie wystąpił zespół „Absolwent” z Buder. Wśród gości przybyli przedstawiciele władz miasta Ozierska, starosta Rejonu Czerniachowskiego - Walery Sokołowski i miejscowe Koło Kombatantów, zaś śpiewał też Zespół Śpiewaczy z Ozierskiego Domu Polskiego. Przygotowano dania z kuchni polskiej.

W trakcie uroczystości organizator Muzeum Kultury Ludowej w Węgorzewie, dyrektor Justyna Żołnierowicz-Jewuła wręczała podziękowania za pomoc w or-

Zespół „Absolwent”

ganiacji Dni w imieniu Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego Jacka Protasa.

Krystyna Jarosz
Foto Katarzyna Dzurko-Piasecka

We Wspólnocie Kultury Polskiej

Obchody Dnia Rosji

Jak co roku nasza polska Wspólnota godnie reprezentowała Ojczyznę.

Tegoroczne obchody Dnia Rosji zgodnie z miejscową tradycją odbywały się w parku Centralnym w postaci festynu ludowego z udziałem wspólnot kulturowych działających naszym grodzie. Wzięli udział w obchodach świątecznych również przedstawiciele kaliningradzkiej Wspólnoty polskiej.

Festyn rozpoczęło pochodem uczestników w strojach ludowych od wejścia głównego parku w towarzystwie orkiestry dętej w stronę alei gdzie już były ustawione kolorowe namioty, przekształcone w zagrody narodowe poszczególnych wspólnot kulturowych.

Stoisko polskiej wspólnoty upiększały haftowane obrazy pań Janiny Bondarik i Heleny Rogaczykowej oraz lalki w strojach narodowych stworzone przez Tamarę Ławrynowicz. Także ozdabiał zagrodę prawdziwy wiejski płot upiększony żywymi kwiatami. Zwiedzających polską zagrodę witali chłopak z dziewczyną w strojach krakowskich. Każdy zwiedzający polską zagrodę mógł wziąć informacyjne materiały opowiadające o atrakcyjnych zakątkach Polski i skosztować prawdziwego domowego bigosu i gorących kiełbasek. Odwiedzali polską zagrodę także przyjaciele z innych wspólnot narodowościowych, składając życzenia z okazji

Chór WKP „Stokrotka”

święta i wymieniając się nawzajem daniami kuchni narodowej. Z Ukrainkami zaśpiewaliśmy razem pieśń ludową „Hej sokoły” w wersji ukraińsko-polskiej.

Tym czasem na Otwartej scenie rozkręcał się wielki koncert zespołów twórczości amatorskiej wspólnot naro-

Dwa pokolenia polskiej wspólnoty

„Hej sokoły” – pieśń polsko-ukraińska.

dowych. W programie koncertowym wziął udział obok innych chór kobiety Wspólnoty polskiej „Stokrotki” przedstawiając trzy „piosenki ludowe”. Chór „Stokrotka” pod batutą Heleny Rogaczykowej długo bawił słuch i oko świętujących przy swojej zagrodzie, zwracając uwagę miejscowej telewizji.

Za udział w obchodach „Dnia Rosji” nasza polska Wspólnota dostała podziękowanie na piśmie w imieniu kierownictwa miasta i obwodu.

W. Wasiliew
Foto autora

Zakończyły się tegoroczne kursy języka polskiego

Grupa nauczania języka polskiego dla początkujących ukończyła swój rok szkolny.

Jeszcze na początku jesieni zebrał się chętni do nauki języka polskiego w bibliotece kościoła przy parafii św. Wojciecha Adalberta. Pan Władimir Paj-Gorski – dyrektor Wschodnioeuropejskiego Centrum Lingwistycznego Międzynarodowego Instytutu Słowiańszczyzny przedstawił nam panią Lubow Wiktoruk – naszego wykładowcę – a zarazem uroczą młodą kobietę.

W każdą środę niezależnie od pogody odbywały się lekcje z podręcznikiem „Polski na wesoło” Tatiany Szkapienko, a prowadziła je także z uśmiechem nasza pani Luba My naprawdę uczyliśmy się na wesoło! Przed Świętem Bożego Narodzenia uczyliśmy się polskiego razem ze świetnym filmem szkoleniowym o tym, jak obchodzi się Boże Narodzenie w polskiej rodzinie.

Po feriach zimowych zapoznaliśmy się z nową nie mniej uroczą wykładowczynią panią Katarzyną Siniawską, bo pani Luba już pisała pracę dyplomową w RUP im. Kanta.

Od zajęcia do zajęcia stosunki w naszej grupie stawały się bardzo przyjacielskie. Spodobał się nam polski. I szkoda, że nasz podręcznik już się kończy.

Przyjemnie było zdawać sobie sprawę, że poziom naszej znajomości języka rozwija się. A w czasie wiosny czekały na nas testy kwalifikacyjne, których bardzo baliśmy się.

Teraz wszystkie egzaminy zakończyły się, i także z uśmiechem śpiewaliśmy piosenki polskie i urządziliśmy próbę naszego krótkiego przedstawienia „Rzepak”.

„Zasadił dziadek rzepak w ogrodzie...”

Wręczenie certyfikatów po zakończeniu kursów

Grupa nauczania języka polskiego z Polonii

Dyrektor Wschodnioeuropejskiego Lingwistycznego Centrum W. Paj-Gorski, Konsul Generalny RP w Kaliningradzie M. Gołkowski, Konsul RP w Kaliningradzie D. Kozłowski.

kończeniu kursów odbywało się w pomieszczeniu Konsulatu Generalnego RP w Kaliningradzie. Zebrało się dość dużo słuchaczy z Kaliningradu oraz z Obwodu. Witali nas Konsul Generalny RP Marek Gołkowski, Konsul do spraw polonijnych pan Dariusz Kozłowski, Dyrektor Centrum Instytutu Słowiańszczyzny Władimir Paj-

Gorski. Po wręczeniu certyfikatów słuchaczom kursów języka polskiego oraz po podziękowaniach wykładowcom odbył się koncert, w którym brali udział wszyscy, którzy uczyli się na kursach. Zabrzmiły etiudy Chopina, usłyszeliśmy wiersze, odbyło się przedstawienie „Rzepak”. A potem zgodnie śpiewaliśmy polskie piosenki, oglądaliśmy film „Sztuczki”. Pałamy chęcią kontynuowania uczenia się języka polskiego w następnym roku szkolnym!

Dziękujemy wszystkim, kto daje nam taką możliwość!

*Anna Zacharczenko
Tłumaczenie Kl. Ławrynowicz
Foto Krystyna Zacharczenko*

Wiersz od pani Cezji Czyż

Pani Cezja Czyż jest członkiem naszej wspólnoty. Już od wielu lat uczestniczy w imprezach naszej Polonii. Pamiętamy obrazy i widokówki, wykonane ze słomki, które p. Cezja przedstawiała na rozmaitych wystawach, dniach miasta, spotkaniach polonijnych.

Cezja Czyż brała czynny udział w wydaniu Księgi Pamięci poświęconej ofiarom politycznym drugiej wojny światowej.

Tym razem p. Cezja przekazała nam swój wiersz „Wybaczcie nam” poświęcony tym niewinnym ofiarom. Wiersz został napisany po rosyjsku, z kolei my przetłumaczyliśmy go na język polski. Żeby dokładnie przekazać treść wiersza po polsku, został on nie rymowany. Zamieszczamy również rosyjski oryginał.

Wybaczcie nam

Wybaczcie nam, że Wytak długo bezimiennymi byli
Wybaczcie nam, że nie zawsze szczylił się Wami
Wybaczcie nam, że Wasze dzieci, wnuki mało Waszali
Dla nich imiona Wasze historia skrywała

Odpowiadano nam, że zaginęliście bez wieści
Ciemną nocą pod strażą Was uprowadzili
Kochaliśmy Was i czekaliśmy na progę zjawienia
Szukaliśmy informacji i to nam się udało

Wybaczcie nam, torturowani i niewinnie zamordowani
Prawdę represji odkrył nam dwudziesty pierwszy wiek
Archiwa nie zdążyły wszystkich ogłosić zabitymi
I odpowiedzieć, że niewinnie rozstrzelany człowiek

Wybaczcie nam, ojcowie, babcie, mamy, bracia, krewni
Wybaczcie nam, że Was uściskać nie mogliśmy
Prawdę świętą dziś odkryły Wasze imiona
A lud rodzimy pochylił się nad pamięcią o Was.

Opracował i tłumaczył Kl. Ławrynowicz

Їōĩñòèòà ìàñ

Їōĩñòèòà ìàñ, +ōĩ àù òàè àìèāì ààçùìyìùìè èāèāèè.
Їōĩñòèòà ìàñ, +ōĩ ààìè ìù àìðàèèèñù ìà àñāāā.
Їōĩñòèòà ìàñ, +ōĩ ààøè ààòè, àìòèè ì ààñ ìàèì çìàèè,
Èñōìðèy àèy ìèò ñèòùāāèà ààøè èìāìà.

À çàìōĩñàò ìàì òāāòàèèè àñāì, +ōĩ àù àñā ààç àāñòè ìōĩñāèè,
À ìì-ìòp òùìó àāñ ìā èìāìāì ñòðìāèì òāāèèè.
Ìù àāñ èpāèèè, ìyāèèāìùā ààòà ìà ììōìāā àèāèèè.
Èñèāèè àāñōì+èè, è ìèñèè è òāā+à ìòèāāèè.

Їōĩñòèòà ìàñ, èçìó+àììùā è ìāāèììì òāèèāìù.
ðāìðāññèè òāèìù ìàì ðāñèòùè èèòù àāāðàòù ìàðàùè àāè.
Ìā àñāò àðòèāù ìāìāðìāìāòù òñìāèè ìāðāāāììùì
Èðāññèçàòù, +ōì ààç àðàòà ðāññòðàèyì+àèìāāè.

Їōĩñòèòà ìàñ, ìòòù è àðàòùy, è ìàìù, àāāóøèè, ðìāìy.
Їōĩñòèòà ìàñ, +ōì ñ ààìè ìàì ìā àìāèèñù ìāìyòòùy ...
Ñāyòòp ìðāāàò èèòù ñāāìāìy ðāñèòùèè ààøè èìāìà
È èpā ðìāìè ñòàè ìàðāā ààòàè ìāìyòòp ñèè ìyìyòòùy.

Dni Warmii i Mazur

W dniach 19-21 czerwca w obwodzie kaliningradzkim odbywały się Dni kultury województwa warmińsko-mazurskiego. Nasze przygraniczne regiony mają już długoletnią tradycję współpracy i dobrosąsiedztwa, dlatego pierwszą imprezą Dni było Forum Ekonomiczne, które rozpoczęło swoje obrady 19. czerwca o godz. 11 w gmachu Muzeum Wszech oceanu.

Następnego dnia rozpoczęły się imprezy artystyczne z udziałem naszych gości z Warmii i Mazur. W Galerii artystycznej została otwarta wystawa obrazów Józefa Siwilewicza pod tytułem „W drodze – szkice portretowe”, portrety współczesnych rodaków z Elbląga, martwe natury i pejzaże oryginalnej interesującej kolorystyki. Natomiast w sąsiedniej sali galerii uwagę widzów zwracały na unikalne batiki Iwony Bolińskiej-Walendzik, malarki z Olsztyna swoiste freski na tkaninie. Wzbudzały podziw nie tylko mistrzowska technika wykonania obrazów, lecz także niezwykła treść tworzonych przez artystkę dzieł.

W sali koncertowej kaliningradzkiej Filharmonii odbyło się uroczyste otwarcie

Otwarcie wystawy

wali 28 utworów poety, kompozytora i wykonawcy niezwykle popularnego w latach 70-ch i 80-ch dzięki niepowtarzalnemu stylowi i aranżacji swoich piosenek. Każdy z utworów Grechuty w przedstawieniu Teatru A. Sewruka „Ana was spłyną obłoki” był małym spektaklem, inscenizacją

nym prezentem. Aktorzy elbląskiego teatru przez swoje niezwykle widowiskowe przypomnieli nam piosenki naszej młodości. Można tylko się zgodzić z tym co było powiedziane ze sceny: „Dobrze wracać do tego co jest piękne”.

20 czerwca w Muzeum Historyczno-Krajoznawczym została otwarta wystawa artystów fotografików z Olsztyna „Przyroda Warmii i Mazur”. Otwarcie ekspozycji słynnych mistrzów Czerwieńskiego, M. Wieliczki, Witolda Mierzejewskiego i innych odbywało się z udziałem pani wice-

Wymiana wrażeń

Dni Warmii i Mazur w obwodzie kaliningradzkim, które poprzedzał występ zespołu teatralnego miasta Elbląga. Elbląski teatr im. Aleksandra Sewruka przedstawił widowiskowe przedstawienie muzyczne oparte na piosenkach Marka Grechuty. Aktorzy z Elbląga zaprezentowali

pieśni z bohaterami mającymi swoje cechy charakteru i przez to tworzącymi zmianę nastroju swoich postaci.

Dla ludzi pamiętających utwory Marka Grechuty i jego zespołu „Anawa” przedstawienie, inscenizacja Teatru Aleksandra Sewruka było wyjątkowym, nadzwyczaj-

Witold Mierzejewski obok swoich dzieł

marszałek województwa warmińsko-mazurskiego Jolanty Szulc i zastępcy ministra kultury Obwodu Andrzeja Popowa. Organizatorami wystawy byli Muzeum Warmii i Mazur przy wsparciu wojewódzkiej Fundacji Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Warmia i Mazury to region przepiękny, pełny jezior, niepowtarzalnych widoków i zakątków dziewiczej przyrody. Szczególnie wyróżnia się flora i fauna regionu.

(ze str. 4)

Teatr A. Sewruka. Fragment przedstawienia.

Całe piękno tej ziemi próbowali ująć polscy artyści fotograficy, doświadczeni autorzy albumów zdjęć krajoobrazowych.

Widzimy eksponowane na wystawie pagórkowate widoki, dziewicze krajoobrazy leśne, malownicze pejzaże jezior Śniardwy, Mamry, widoki utrwalone z wysokości ci lotu ptaka (autorstwa Witolda Mierzejewskiego). Przedstawione były również zdjęcia podwodne (autorstwa Dutkiewicza), na których widzimy różne ryby charakterystyczne dla Warmii i Mazur w ich naturalnym otoczeniu. Na zdjęciach przedstawiony także świat zwierząt i ptactwo puszczy Boreckiej i Romnickiej (autorzy zdjęć Kłosowski i Bzura). Inter-

sując również wyglądały fotografie owadów (makrofotografia). Cała wystawa zdjęć przyrody woj. warmińsko-mazurskiego stanowi dobrą zachętę do zwiedzenia tej malowniczej krainy. Zaś miejscowych fotografików zawodowych i amatorów nawołuje do większej spostrzegawczości.

Wieczorem tegoż dnia na otwartej scenie Parku Centralnego wszyscy chętni mogli usłyszeć występ grupy olsztyńskiego uczelni muzycznej. Po krótkiej przerwie audytorium młodzieżowe z zainteresowaniem przysłuchiwało się występowi zespołu rockowego „Sandale” z Elku.

Szereg imprez Dni Warmii i Mazur odbyło się również w miastach naszego obwodu – Sowiecku, Czerniachowsku i Oziersku.

W. Wasilew
Foto autora

II Warmiński Kiermas Tradycji Dialogu i Zabawy

4 lipca 2009r. odbył się II Warmiński Kiermas Tradycji Dialogu i Zabawy. Na Trakt Biskupi w Bałdach zapraszamy wszystkich przyjaciół i sympatyków Warmii i ... dobrej zabawy.

Uroczystość, zostanie tradycyjnie już zainaugurowana mszą św. celebrowaną przez Prymasa Polski, kardynała Józefa Glempa, w kościele w Butrynach. Następnie spod kościoła w kierunku Wrot Warmii, wyruszy historyczny orszak z „biskupem” Andrzejem Batorym na czele. Tam, po stosownych powitaniach, rozpoczniemy zabawę, w której w tym roku towarzyszyć nam będą m.in. Piotr Bałtroczyk, NASTY-

LE, HOBAUD, Czyści Jak Łza, Krzysztof Daukszewicz, ENEJ...

Na kiermasu nie zabraknie oczywiście warmińskiej sztuki ludowej, rzemiosła i lokalnych kulinariów. Spragnionym strawy duchowej organizatorzy polecają spotkania z autorami i wydawcami najnowszych książek traktujących o dziejach Warmii i jej słynnych mieszkańcach.

Już dziś zapraszamy wszystkich chętnych

do wspólnej zabawy z historią, tradycją i kulturą Warmii w tle. Impreza, która odbywać się będzie pod honorowym patronatem Jacka Protasa Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego, jest wspólnym przedsięwzięciem Wójta Gminy Purda i Starosty Olsztyńskiego.

Szczegółowe informacje na temat kiermasu, warunków uczestnictwa i organizacji, znaleźć można na www.wrotawarmii.pl

Współpraca polskiej i rosyjskiej młodzieży w ramach międzynarodowej wymiany

Uczniowie Szkoły Morskiej w Kaliningradzie bardzo lubią przyjeżdżać do swoich przyjaciół w najpiękniejszym zakątku Polski – na Kaszuby. Jadą tu nie tylko na spotkanie ze swoimi rówieśnikami, ale też żeby poznać historię, zwyczaje oraz tradycje Kaszubów, a także ciekawostki w regionie.

Oglądają Domek do góry nogami w Centrum Edukacji i Promocji Regionu w Szymbarku, podziwiają kaszubską panoramę ze szczytu Wieżyca, jedyne na tej szerokości geograficznej od Atlantyku po Ural. Aposkoszowaniu specjalów kaszubskiej kuchni wyruszą w dalszą podróż – do krainy strusi afrykańskich. Polska, Kaszuby i strusie? Wydawałoby się, że to niebywałe, a jednak. W mieście cowaści Garczyn, w gminie Liniewo, strusie dumnym krokiem wychodzą na spotkanie turystów. Farma została założona w lipcu 1993 roku jako pierwsza w Polsce. Na początku było 10 ptaków, teraz jest 450.

Zachwycający niesamowity widok, kiedy wszystkie ptaki wybiegają na pole. Małe i duże, trzepią skrzydłami, kłaniają się i tańczą. Wodzą wielkimi, mądrymi oczami dokoła, jakby chciały powiedzieć – zobaczcie jakie jesteśmy dostojne i piękne! Można je obserwować bez końca i

bawić się nimi, bo często naśladują gesty ludzi. Gospodarze „Strusiolandii” zawsze chętnie przyjmują gości i opowiadają o swoich pupilach.

W takich miejscach jeszcze raz można się przekonać, że jeśli chce się poznawać sąsiedzki kraj i jego ciekawych ludzi to bariera językowa nie istnieje.

Olga Sołowjewa

WIELKANOC NA POLONISTYCE: ŁĄCZYMY SIĘ W TRADYCJACH POLSKICH, LITEWSKICH I ROSYJSKICH

W kalendarz świąt Fakultetu Filologii Dziennikarstwa Rosyjskiego Uniwersytetu Państwowego im. Immanuela Kanta na stałe wpisały się jaśółka przygotowywane przez studentów kaliningradzkiej polonistyki. Nie mniej interesujące są tradycje wielkanocne, a że przyszli poloniści na zajęciach z języka litewskiego poznają również litewską kulturę, w tym roku po raz pierwszy został zorganizowany wykład multimedialny prezentujący polskie, litewskie i rosyjskie tradycje wielkanocne.

Irki śpiewają piosenkę Wielkanocy.

Wykład odbył się po katolickich i prawosławnych świątach Wielkiej Nocy, aby studentki wyjeżdżające w tym czasie do Polski, miały okazję na miejscu zebrać potrzebne informacje, a pozostające w Rosji, uczestniczyć w prawosławnych obchodach i zrobić ciekawe zdjęcia.

Imprezę przygotowali studenci III i IV roku, a I rok, który od niedawna zmagają się z językiem polskim, pod batutą pani Katarzyny Zubrickiej i z pomocą pani Anastazji Krysanowej, przygotowali piosenkę Arki Noego pod tytułem *Alleluja*. Dopracowane pod względem muzycznym i fonetycznym wykonanie, najmłodsze studentki

Wykład III roku na temat Niedzieli Palmowej.

dopełniły pokazem kurpiowskich palm wielkanocnych przygotowanych na zajęciach z kultury.

Prezentację na temat tradycji litewskich przygotowała studentka IV roku Zofia Łukina, wykorzystując do tego film pokazujący, w jaki sposób z jajka powstał świat i skąd na litewskich pisankach wzięły się tak piękne wzory. Należy podkreślić, że przetłumaczyła ona tekst litewski na język polski i samodzielnie przygotowała tradycyjne litewskie pisanki.

Studentki III roku przygotowane przez dr

Larise Kobbkową i IV roku przygotowane przez mgr Katarzynę Zysk opowiedziały o polskich i rosyjskich tradycjach wielkanocnych. Słuchacze mieli okazję poznać tradycje wciąż żywe i zapomniane, kultywowane w całej Polsce i znane tylko w określonych rejonach lub w poszczególnych wsiach. W studenckich prezentacjach oprócz słowa, ogromną rolę odegrał obraz – fotografie i filmy. Dzięki temu wiemy, jak m.in. wyglądają palmy wileńskie, procesja stu koni i zabawne stroje pucheroków. Przejmujące były filmy nakręcone w Kalwarii Zebrzydowskiej

pokazujące obchodzone tam co roku Misterium Męki Pańskiej. W czasie wykładu na temat symboliki pokarmów znajdujących się w koszyczku wielkanocnym, studentki pokazały zrobiony przez siebie koszyczek i zaprezentowały sposób wykonania wydmuszek zwanych w niektórych regionach *dmuchankami*. Bardzo ciekawym elementem prezentacji były gry i zabawy z wykorzystaniem pisanek. Aby tradycje stało się zadość, studentki opowiadające o tradycjach

Symbol Wielkanocy

związanych z lanym poniedziałkiem, oblały widownię wodą, żeby w przyszłym roku wszystkim dopisywało zdrowie i powodzenie u pici przeciwniej.

Prezentacja każdej grup zawierała również elementy metodyczne – słowniczek wyjaśniający kluczowe dla wykładu pojęcia, przysłowia związane z określonym dniem Wielkiego Tygodnia, piosenki, wiersze, krzyżówki, a dla najmłodszych malowanki z motywami wielkanocnymi.

Była to pierwsza wielkanocna, zakończona niewątpliwym sukcesem, impreza; mamy nadzieję, że nie ostatnia. Już dziś zapraszamy wszystkich zainteresowanych poznaniem polskich, litewskich i rosyjskich tradycji na przyszłoroczną prezentację.

Natalia Szmargun, studentka III roku polonistyki RUP im. I. Kanta w Kaliningradzie

Powyższy artykuł otrzymaliśmy po tym jak numer wielkanocny pisma ujrzał świat. Ze względów technicznych niezamieściliśmy tego materiału w nr 6, lecz dopiero w obecnym numerze.

Redakcja

Galeria Znakomitych Polek

WISŁAWA SZYMBORSKA (ur. 1923)

„Poezję poznać to poznać inne światy”

Wisława Szymborska

Pierwsza polska pisarka – laureatka literackiej Nagrody Nobla. Skromna, pełna dystansu i żartobliwej autoironii, unika mówienia o sobie. Twierdzi, że wszystkowiedziała w swoich wierszach.

Do pisania zachęcał ją ojciec, który za dziecinne rymowanki płacił 20 groszy od sztuki. Państwo Szymboscy – Anna i Wincenty – mieszkali wówczas w Kórniku, gdzie ojciec przyszłej poetki był zarządcą dóbr hrabiego Zamoyskiego. Swoim córkom – młodej Ichnie, chyli Wisławie i starszejoj sześcioletniej Nawoje – poświęcali wiele troski i uwagi. Wspominając szczęśliwe dzieciństwo, poetka opisała siebie jako małą terrorystkę, zmuszającą wszystkich wokół do czytania jej na głos. Lubiła zwłaszcza powieści Verne’a. W czasach szkolnych obok książek jej wielką pasją stało się kino – wraz z koleżankami przebiegała się w pożyczone rzeczy i chodziła na przeznaczone dla dorosłych filmy z Gretą Garbo i Marleną Dietrich.

W chwili wybuchu II wojny światowej Wisławamiła 17lat. Maturę zdała w Krakowie na tajnych kompletach, w 1943 roku podjęła pracę na kolei jako urzędniczka, by uchronić się przed wywózką na roboty. W czasie okupacji pisała opowiadania i piosenki.

Pierwszy wiersz opublikowała w 1945 roku w *Walce* – dodatku do nowego krakowskiego dziennika. Nie był to debiut błyskotliwy. Redaktor naczelny dodatku, późniejszy mąż poetki, Adam Włodek wspominał, że wiersze były słabe i strasznie długie, dlatego do druku dopuścił tylko jeden z nich – po skróceniu go dokładnie o połowę.

Pod koniec lat 40. Szym-

borska próbowała wydać pierwszy tomik poetycki, ale odrzuciono go, gdyż nie spełniał wymagań socrealizmu. Być może to przykre doświadczenie skłoniło ją do napisania wierszy w tej obowiązującej w latach stalinowskich poetyce. W swoim pierwszym tomiku (1952) zamieściła takie utwory, jak: *Lenin, Na powitanie budowy socjalistycznego miasta, Robotnik nasz mówi o imperialistach*. Naprawdę zadebiutowała dopiero po „odwilży” w 1956 roku zbiorem *Wołanie do Yeti*. Od tego czasu nigdy już nie uległa naciskowi polityki i aż do momentu otrzymania Nagrody Nobla unikała życia publicznego, obracając się w kręgu bliskich przyjaciół, którzy chętnie ją odwiedzali w miniaturowym mieszkanku na dziedziątku piętrze zwykłego wieżowca.

Szymborska Wisława – polska poetka, krytyk literacki. Laureatka Nagrody Nobla 1996. Urodzona w Bninie (Poznańskie), od 1931 w Krakowie. 1945-1948 studiowała polonistykę i socjologię na Uniwersytecie Jagiellońskim. 1953-1981 w redakcji Życia Literackiego, gdzie przez wiele lat kierowała działem poezji. 1981-1983 w zespole redakcyjnym miesięcznika „Pismo” (Kraków). Debiutowała w „Dzienniku Polskim” 1945. W zbiorach wierszy Dla tego żyjemy (1952) i Pytania zadawane sobie (1954) zawarła treści polityczno-ideologiczne związane z tamtym okresem, w kolejnych zbiorach: Wołanie do Yeti (1957), Sól (1962), Sto pociech (1967), Wszelki wypadek (1972), Wielka liczba (1976), Ludzie na moście (1986), Koniec i początek (1993) rozwinęła i utrwaliła oryginalną poetykę.

Twórczość Szymborskiej

prezentuje mistrzostwo artystyczne nawiązujące do doświadczeń poezji XX w. oraz tradycji humanistycznej. Cechuje je precyzja słowa, posługiwanie się ironią i paradoksem, przetworzone poetycko treści filozoficzne.

Felietony-recenzje, publikowane w „Życiu Literackim”, Piśmie i Gazecie Wyborczej. Lektury nadobowiązkowe, zostały wydane w wyborach 1973, 1981, 1992. Także m.in.: 101 wierszy (1966), Wiersze wybrane (1967), Poezje wybrane (1967), Poezje: Poemata (wydanie dwujęzyczne polsko-angielskie 1989).

W 1990 otrzymała Nagrodę Fundacji Kościelskich, w 1991 Nagrodę im. Goethego, w 1995 Nagrodę im. Herdera, w 1996 Nagrodę Nobla. Laureatka Nagrody Nobla w 1996 za: „poezję, która z ironiczną precyzją odśladania prawa biologii i działania historii we fragmentach ludzkiej rzeczywistości”.

11 III 1998 W. Szymborska otrzymała Honorowe Obywatelstwo Stołecznego Królewskiego Miasta Krakowa. 08 VI 2001 otrzymała najwyższe amerykańskie wyróżnienie przyznawane najwybitniejszym artystom - Dyplom honorowego członka Amerykańskiej Akademii Sztukii Literatury. W. Szymborska jest 75 członkiem honorowym Akademii (trzecim z Polski - obok Magdaleny Abakanowicz i Krzysztofa Pendereckiego). W uzasadnieniu przyznania dyplomu napisano: „Wisława Szymborska jest nie tylko jednym z najbardziej wyrafinowanych poetów żyjących współcześnie, ale także najlepiej rozumianych. W wierszach z adziwianym różnorodnością i głębią, z humorem i przenikliwością opisuje, czym było życie

wepoce głębokich przewartościowań intelektualnych. Jejmuza jest subtelna, a nawet przewrotna”.

Szymborska uprawia głównie lirykę osobistą refleksyjną o charakterze intelektualnym i moralistycznym, skupioną wokół motywu sytuacji egzystencjalnej człowieka i stosunku jednostki do historii, do wypracowanych przez wieki mitów kultury. Poetka, nie znajdując w pełni zadowalających ją rozwiązań i idąc sceptycznie zapatrując się na możliwości wyciągnięcia „odpowiednich” nauk z doświadczeń przeszłości, nie popada jednak w skrajny pesymizm czy relatywizm poznawczy. Bohater jej wierszy „żyje, więc się myli” – to punkt wyjścia postawy Szymborskiej wobec świata i sztuki. W jej wierszach pełno jest melancholijnego i wisielczego humoru, ironii, dowcipu głębszego znaczeniowo żartu. Człowiek w tych utworach to istota podległa prawom biologii i nieuchronnościom historii, bezbronna i omylna, podlegająca wyobcowaniu i niespełnieniu, stale zagrożona w swych ludzkich nadziejach, z trudem porozumiewająca się z innymi. Te złożone filozoficznie i psychologicznie problemy poruszane są w poezji Szymborskiej z dużą emocjonalną dyskrecją i dystansem myśliciela ironicznie pobłażliwego wobec człowieczych słabości i urojeń. Lapidarność, kunsztowność i wdzięk metafor, łączących igraszki słowne i dowcip z powagą, spowodowały wielką popularność czytelniczą w Polsce i kilkunastu krajach świata, gdzie były tłumaczone, o czym najdobitniej świadczy fakt przyznania Szymborskiej literackiej Nagrody Nobla w 1996 r.

(red.)

Nowe życie królewieckiej Katedry

CZAS ZROBIĆ RACHUNEK SUMIENIA

Odślonięto Epitafium Bogusława i Anny Radziwiłłów.

W Katedrze na wyspie 27 czerwca odbyła się uroczystość odsłonięcia Epitafium Bogusława i Anny Radziwiłłów. Dzieła restauracji, częściowej odbudowy dokonali polscy konserwatorzy.

Tomaz Merta

Żmudne, benedyktyńskie prace konserwatorskie trwały w ciągu trzech lat i Epitafium ukazało się przed nami w całej swojej okazałości i majestacie, jest prawdziwym dziełem sztuki mistrzów, które je tworzyli, i polskich fachowców konserwatorów.

Uroczystość odbywała się z udziałem osobistości oficjalnych. Byli obecni Tomaz Merta (Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego Rzeczypospolitej Polskiej) oraz Marek Gołkowski

Epitafium Bogusława i Anny Radziwiłłów

Marek Gołkowski

I część koncertowa: występ chóru prawosławnego Katedry Chrystusa Zbawiciela

ningradzkiej instytucji kulturalnej i polskich fachowców restauratorów. Także obecne wydarzenie przypomina o po-

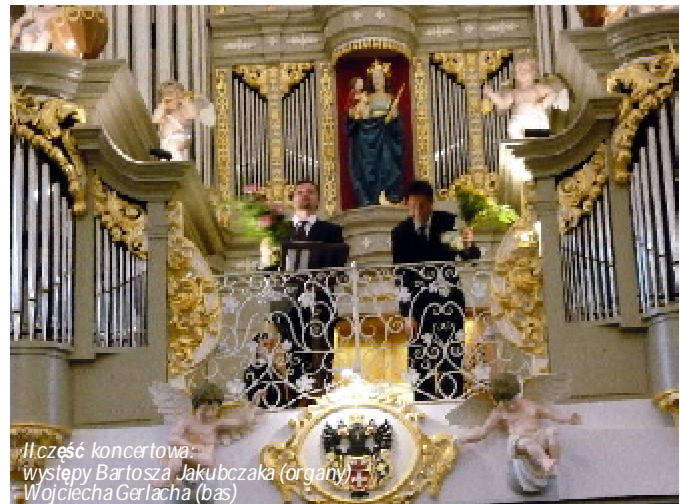

Podziękowanie polskim konserwatorom

wiązaniach historycznych Polski a ówczesnych Prus, przez co mylepiej poznajemy przeszłość tej ziemi, dzisiejszego obwodu kaliningradzkiego.

Andrzej Popow, zastępca ministra kultury obwodu, przekazał zespołowi polskich konserwatorów dziękczynny list gubernatora obwodu Georgia Boosa

(Konsul Generalny Rzeczypospolitej Polskiej w Kaliningradzie), a także zastępca mi-

II część koncertowa: występy Bartosza Jakubczaka (organy) i Wojciecha Gerlacha (bas)

nistra kultury obwodu kaliningradzkiego Andrzej Popow.

W wystąpieniach zaznaczono doniosłość takiego wydarzenia – jako jeszcze jednego faktu współpracy kali-

za udział w restauracji zabytku XIII wieku Soboru Katedralnego.

Uroczystość uświetnił koncert muzyki klasycznej.

W. Wasiliew

Foto D. Osipow, W. Wasiliew

GŁOS ZNAD PREGOŁY

„ГОЛОС С ПРЕГОЛИ” – ежесечасная газета Общества Польской культуры Калининградской области.

Учредитель и издатель – газета “Голос с Преголи”.

Главный редактор Мария Лавринович.

Дofинансовано зe зрoдкoв Сенату RP дзiеки помoци Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie”.

Адрес редакции: 236039, Калининград, ул. Б. Хмельницкого, 46/8. Тел. (4012) 64 37 87, моб. тел. в Польше +48 601 057 820

Адрес в Интернете: <http://www.glos-znad-pregoly.org>, e-mail: kaz@lavr.koenig.ru, alavrinovi4@gmail.com, glos.znad.pregoly@plusnet.pl

Печать: Типография ООО “СИБАК С”, 236039, г. Калининград, Мальный переулок, 17. Тираж 500 экз. Заказ 077.

Газета распространяется бесплатно членами Общества Польской культуры Калининграда и через приход св. Войцеха-Адальберта.

Редакция не возвращает тексты статей и оставляет за собой право их редактирования и сокращения. Фотографии возвращаются авторам по их желанию.